

Dosarul nr. 2r-614/21

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud.: N. Costăș)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud.: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

## DECIZIE

10 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Ala Cobăneanu  
Dumitru Mardari  
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Bucatari Vera, reprezentată de avocatul Negru Veaceslav,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vaimer Maria împotriva lui Bucatari Vera cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral, biologic și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 18 august 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respinsă cererea depusă de Bucatari Vera privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Bucatari Vera împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen,

### c o n s t a ț ă :

La 23 noiembrie 2020, Vaimer Maria a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Bucatari Vera, solicitând încasarea prejudiciului material în sumă de 2683,44 de lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 5000 de lei, prejudiciu pentru vătămare în sumă de 5000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Vaimer Maria. S-a încasat din contul lui Bucatari Vera în beneficiul lui Vaimer Maria suma de 2531,16 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 2000 de lei cu titlu de prejudiciu biologic și suma de 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. S-a încasat din contul lui Bucatari Vera în beneficiul statului suma de 350 de lei taxa de stat. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 28 mai 2021, Bucatari Vera a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi prin care să fie dispusă încasarea prejudiciului material într-un quantum mai mic, cu excluderea încasării prejudiciului moral și biologic, iar cheltuielile de judecată să fie admise în limita admiterii cererii de apel.

Prin încheierea din 18 august 2021 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a fost respinsă cererea depusă de

Bucatari Vera privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Bucatari Vera împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 03 septembrie 2021, Bucatari Vera, reprezentată de avocatul Negru Veaceslav, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii din 18 august 2021 a Curții de Apel Bălți, cu soluționarea prin decizie problema respectivă prin repunerea în termen a apelului.

În motivarea recursului Bucatari Vera a invocat că, cu încheierea Curții de Apel Bălți din 18 august 2021 nu este de acord, deoarece despre hotărârea din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a aflat la 13 mai 2021, fiindu-i transmisă ca mijloc de probă în cadrul altul dosar de către apărătorul lui Vaimer Maria.

A invocat că până la acel moment cunoștea că prezenta cauză a fost amânată pentru examinare la data de 04 martie 2021, însă era ferm convinsă că și această ședință s-a amânat, în legătură cu situația epidemiologică din țară, așteptând să fie citată pentru o ulterioară ședință de judecată pe cazul dat.

Astfel, consideră recurenta că termenul de atac a hotărârii instanței de fond urmează a fi calculat începând cu data de 14 mai 2021, dată când i-a fost înmănată hotărârea primei instanțe de către executorul judecătoresc Priseajnaia Ala.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că copia încheierii din 18 august 2021 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa lui Bucatari Vera la 19 august 2021 (f.d. 92) și a fost recepționată de către recurentă la data de 24 august 2021, conform avizului de recepție anexat la materialele cauzei (f.d.93).

Astfel, recursul declarat la 03 septembrie 2021, este în termen.

La 13 septembrie 2021 în adresa lui Vaimer Maria a fost expediată copia recursului declarat de Bucatari Vera, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 141), însă intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Astfel, termenul de declarare a apelului prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, (dacă legea nu prevede altfel), indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 04 martie 2021 Judecătoria Bălți, sediul Central a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost parțial admisă acțiunea depusă de Vaimer Maria.

La 28 mai 2021, Bucatari Vera a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu emiterea unei hotărâri noi prin care să fie dispusă încasarea prejudiciului material într-un quantum mai mic, cu excluderea încasării prejudiciului moral și biologic, iar cheltuielile de judecată să fie admise în limita admiterii cererii de apel.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului, Bucatari Vera a indicat că a luat cunoștință cu dispozitivul hotărârii primei instanțe la 13 mai 2021 prin intermediul avocatului părții adverse, iar la 14 mai 2021, prin intermediul executorului judecătoresc.

Ca urmare, prin încheierea din 18 august 2021, Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, a respins cererea depusă de Bucatari Vera privind repunerea în termen a cererii de apel și a fost restituită cererea de apel depusă de Bucatari Vera împotriva hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu normele de drept citate supra și argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de respingere a cererii privind repunerea în termen al apelului și restituirea acestuia, deoarece cererea de apel a fost depusă de Bucatari Vera peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central a fost pronunțat la 04 martie 2021, iar cererea de apel a fost depusă de către Bucatari Vera abia la 28 mai 2021, pe când termenul-limită de declarare al

apelului a expirat la 03 aprilie 2021, însă dat fiind faptul că aceasta este zi nelucrătoare (sîmbătă), apelanta urma să depună apelul în următoarea zi lucrătoare 05 aprilie 2021.

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite solicită prin cerere acest lucru. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Totodată, prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Deși apelanta Bucatari Vera a solicitat în cererea de apel repunerea în termen a actului de procedură, totuși contrar art. 116 din Codul de procedură civilă, nu a prezentat probe justificative ce ar confirma faptul imposibilității depunerii apelului în termenul de atac prevăzut de lege.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 105 alin. (1) și (5) din Codul de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea adresată persoanei fizice se înmânează personal contra semnătură pe cotor.

Se reține că Bucatari Vera a cunoscut că pe rolul Judecătoriei Botanica, sediul Central se află spre examinare prezenta cauză civilă, fapt ce se confirmă prin actele cauzei, participând activ în ședințele de judecată, în ședința de judecată din data de 18 ianuarie 2021, solicitând amânarea ședinței de judecată pentru a-și angaja un avocat (f.d.69), la ședința de judecată din 22 februarie 2021, la care a fost citată legal (f.d.71) nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării, pronunțarea hotărârii a fost amânată pentru data de 04 martie 2021, despre ce recurenta/apelantă a cunoscut fapt confirmat de către recurentă în cererea de apel și recurs, însă nu s-a prezentat.

Prin urmare, Bucatari Vera urma să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a-și proteja drepturile de acces la instanță, fiind obligată să se intereseze la intervale rezonabile de timp de soarta dosarului respectiv și să-și valorifice dreptul de atac al hotărârii primei instanțe în termenul prevăzut de lege.

Mai mult ca atât, Judecătoria Bălți, sediul Central a expediat la data de 05 martie 2021 dispozitivul hotărârii din 04 martie 2021 la adresa de domiciliu a lui Bucatari Vera: mun. Bălți str. Șalom Aleihem, 77, ap. 42 (f.d. 77), însă plicul a fost returnat în adresa Judecătoriei Bălți la 19 martie 2021 cu mențiunea „nereclamat” (f.d.80-81).

Nu poate fi reținut argumentul recurenței Bucatari Vera precum că despre emiterea hotărârii din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central a aflat la 14 mai 2021 de la executorul judecătoresc, și că termenul de depunerea a cererii de apel urmează a fi calculat din data de 14 mai 2021, deoarece indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, termenul de declarare a apelului de 30 de zile prevăzut de art. 362 din CPC, curge *de la data pronunțării dispozitivului hotărârii*, dacă legea nu prevede altfel, dar nu de la data comunicării acestuia sau încetării circumstanțelor care au dus la omiterea termenului de procedură.

La acest capitol se rețin dispozițiile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Prin urmare, Vera Bucatari nu a prezentat probe incontestabile ce ar indica aflarea dânzei într-o veritabilă imposibilitate de a efectua actul de procedură în termenul prevăzut de lege.

Ține de menționat, că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (*cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007*).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră ca fiind legală și întemeiată încheierea din 18 august 2021 a Curții de Apel Bălți.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Bucatari Vera.

Se menține încheierea din 18 august 2021 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vaimer Maria împotriva lui Bucatari Vera cu privire la încasarea prejudiciului material, repararea prejudiciului moral, biologic și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,  
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic